

משרד החינוך

המזכירות הפדגוגית
למידה בונה אדם

עברית בחברה הדרוזית

הבעה בעל-פה – דיון בקבוצות

חטיבה עליונה

הסבר למורה – רציונל הפעילות

הבעה בעל־פה – הדיון:

- ✓ ברגעי משבר יש חשיבות למפגש חברתי של קבוצות השווים ולשיח ביניהם. ההבעה בעל־פה מאפשרת ביטוי אישי, אותנטי והבעת מחשבות ורגשות.
- ✓ קידום שיח הטיעון בדיבור, בהאזנה, בקריאה, בכתיבה ובלשון ההולמת את נסיבות השיח.
- ✓ הדיבור המתוכנן הוא שיהיה במוקד הלמידה, אך בה בעת יעסקו הלומדים באופנויות השפה האחרות.
- ✓ הכוונת הלומדים לדיון שקול המקדם את מטרות השיח.
- ✓ עידוד אקטיביזם חברתי ומעורבות חברתית.

נושא לדיון

• חשיפה לכלי התקשורת בזמן המלחמה

פסיכולוגים ומומחים מסבירים כי צמצום החשיפה לכלי תקשורת ולרשות חברתיות בזמן מלחמה תתרום לחוסן הנפשי שלנו, אולם הצורך להיות מחוברים, מעודכנים ומעורבים גורם לרובנו לצרוך מידע לעיתים באופן כפייתי ומזיק. לכך נוספת העובדה שהמידע המועבר ברשתות החברתיות הוא לעיתים שגוי, שקרי ואינו נסמך על העובדות.

השירות הייעוצי בבית הספר מבקש לאסור כליל את השימוש באמצעים סולרניים בבית הספר – זאת כדי לשמור על סביבה בטוחה ועל רווחתם הנפשית של התלמידים במהלך שהותם בבית הספר וכדי להבטיח כי המידע שיועבר במשך היום יתווך נכונה על-ידי צוות המורים וסגל בית הספר.

דונו בנושא בקבוצה, ולאחר מכן כתבו מכתב להנהלת בית הספר ולשירות הייעוצי והביעו בו את עמדת הקבוצה.

עבודה בקבוצות

לפני הדיון:

- התלמידים יבחרו בנושא מנושאי הדיון, ויחולקו לקבוצות עניין בנות חמישה תלמידים. (הוצע נושא אחד לדיון, בסוף המצגת יוצעו עוד נושאים וניתן יהיה לקיים את אפשרות הבחירה, על פי שיקול דעת המורה).
- התלמידים יחפשו חומרים הקשורים לנושא באמצעות מקורות המידע, ויגבשו עמדה לקראת הדיון.
- התלמידים יכתבו בקצרה את עמדתם הראשונית בנושא, ויגישו למורה.

עבודה בקבוצות

במהלך הדיון:

- התלמידים יביעו את עמדותיהם ויגיעו לעמדה מוסכמת על חברי הקבוצה.
- תלמידים שאינם משתתפים בדיון יהיו תצפיתנים. מקצת התצפיתנים יצפו בתלמידים המשתתפים בדיון – בכל תלמיד יצפה תצפיתן אחד, שאר התצפיתנים יצפו בדיון בשלמותו. התצפיתנים יקבלו מן המורה הנחיות לגבי התבחינים המוזכרים במחווון שאפשר לשים לב אליהם במהלך הדיון, ובסיום הדיון יעניקו משוב לתלמידים המשתתפים בדיון.
- בסוף הדיון יפיקו התלמידים תוצר כתוב המסכם את העמדות המוסכמות של חברי הקבוצה.

עבודה בקבוצות

אחרי הדיון:

כל תלמיד יכתוב רפלקציה על התהליך שעבר על סמך השאלות הבאות:

- האם התרשמת שהצלחת לשכנע בדעתך את חבריך לקבוצה?
- האם שמעת נימוק חדש שלא חשבת עליו?
- האם שינית את עמדתך בעקבות הדיון?
- האם עמדתך היא חד־משמעית?
- האם חל שינוי כלשהו בעמדתך או בנימוקים שלך? אם כן – אילו שינויים? אם לא – מדוע לא חל שינוי?
- האם הדיון תרם לך? אם כן – במה? אם לא – מדוע?
- מה היה מקומך בקבוצה – באיזו מידה היית שותף פעיל בדיון? באיזו מידה הובלת את הדיון?

הערכה על-פי מחוון

במחוון יש שני חלקים:

1. הערכה פרטנית - התבחינים בהערכה הם ממד התוכן (איכות הביסוס הרעיוני), אופן ההשתתפות (האינטראקציה ודרכי שיתוף הפעולה) והממד המטה-לשוני.
 2. הערכה קבוצתית - ההערכה הקבוצתית (הממד החברתי) משותפת לכלל המשתתפים בדיון ומתמקדת באיכות האינטראקציה ובשיתוף הפעולה בין המשתתפים בדיון.
- ✓ ציונו של כל תלמיד יורכב מההערכה הפרטנית של ביצועיו במסגרת הדיון ומההערכה הקבוצתית של ביצועי הקבוצה כולה.

נושאים נוספים לבחירה

• חזרה לשגרת לימודים בזמן מלחמה

שלושה ימים לאחר פרוץ המלחמה החליט משרד החינוך להחזיר את התלמידים ללימודים. בהתאם למצב ולהחלטות פיקוד העורף הוחלט באילו יישובים יחזרו ללימודים בבתי הספר ובאילו יישובים ילמדו מרחוק. בד בבד הלחימה בחזיתות נמשכת, ולרוב לתלמידים יש הורים או אחים שגויסו ללחימה וכן קרובים שנפגעו או שנעדרים. בקבוצות תלמידים ובחלק מהנהגות ההורים סבורים שעדיין לא בשלה העת לחזור ללימודים סדירים בבתי הספר כשהמצב הביטחוני רגיש ומסוכן ורבים מהתלמידים/ות ומהמורים/ות דואגים ליקיריהם. דונו בנושא בקבוצה, ולאחר מכן כתבו מכתב למחלקת החינוך ביישובכם והביעו בו את עמדת הקבוצה.

נושאים נוספים לבחירה

• למידה אחרת בזמן מלחמה

שלושה ימים לאחר פרוץ המלחמה החליט משרד החינוך להחזיר את התלמידים ללימודים. בהתאם למצב ולהחלטות פיקוד העורף הוחלט באילו יישובים יחזרו ללימודים בבתי הספר ובאילו יישובים ילמדו מרחוק. בד בבד הלחימה בחזיתות נמשכת, לרוב התלמידים יש הורים או אחים שגויסו ללחימה וכן קרובים שנפגעו או שנעדרים.

מנהל/ת בית הספר מתלבט/ת אם נכון יהיה לחזור בהדרגה ללמידה על-פי מערכת השעות, בייחוד בכיתות החטיבה העליונה הניגשות לבחינות הבגרות, או להציע למידה אחרת אשר נותנת מקום לביטוי אישי, אוורור רגשות ופעילויות חברתיות.

דונו בנושא בקבוצה, ולאחר מכן כתבו מכתב למנהל בית הספר. במכתב שתכתבו הביעו את עמדת הקבוצה בנוגע לדרך הנכונה לפעול בעת הזאת. בתוך כך העלו הצעות לנושאים שחשוב לעסוק בהם בבית הספר בעת הזאת.

נושאים נוספים לבחירה

• ערבות הדדית בעת מלחמה

במהלך המלחמה אנו עדים להתגייסות אזרחית יוצאת דופן בהיקפים עצומים: ארגון מבצעי התרמת מזון וציוד לחיילים ולאזרחים באזורי לחימה, אירוח משפחות מהיישובים שבאזורי המלחמה, ארגון מערך הסעות ותרומות דם ועוד.

מועצת התלמידים בבית הספר מבקשת להתגייס למאמץ האזרחי תוך התמקדות במיזם הנחוץ ביותר לעת הזאת.

דונו בנושא, ולאחר מכן כתבו את עמדתכם בנוגע להתגייסות זו.